

104606 - Vefât eden babasını çok seven ve ona iyilikte bulunmak isteyen kimse

Soru

Babam -Allah ona rahmet etsin- konusunda başıma gelen stresten dolayı size bu sorumu arz ediyorum. Babam iki yıl önce vefât etti. Babamın, Âlemlerin Rabbine karşı birtakım kusur ve ihmalleri vardı. Bunlar:

1. Farz namazları devamlı kılmazdı. Bazen namazlarını kılar, bazen de tembellikten dolayı kılmazdı. Fakat namazın farzîyetini inkâr etmezdi.
 2. Ramazan orucunu pek az tutardı. Bunun için de hastalığını gerekçe gösterir ve kalp ilaçlarını alması gerektiğini veya oruç tutmaya gücünün yetmediğini ileri sürerdi. Fakat babam sigara içenlerden idi. Zannedersem sigarayı bırakmaya gücü yetmediği için bu yüzden orucu da devamlı tutmazdı.
 3. Eskiden bizim bir bakkal dükkanımız vardı. Bildiğim ve hatırladığım kadarıyla babam, bu dükkandaki malların zekâtını da vermezdi. O zamanlar maddi durumumuz da zordu ve ticaretimiz kazançlı değildi. Ondan sonra da dükkanımızı sattık.
 4. Babam, bazen hac farîzasını yerine getirecek bir mala sahip olurdu, ama hac farîzasını yerine getirmede. Babam bana sürekli hacca gitmeyi temennî ettiğini söylerdi, ama buna gücü yetmedi. Gözlerinde birçok tehlikeli sağlık problemlerine maruz kalmıştı. Bu sebeple kalabalık yerlerden, güneşten ve yorgun düşmekten uzak olması gerekiyordu. Fakat babamın vefâtından sonra bazı insanlar teberruda bulunarak onun yerine hac farîzasını edâ ettiler. Zannedersem üç kişiydiler ve babamın akrabalarından değillerdi.
- Ben babamı çok severdim. Aynı şekilde kendisini tanıyan herkes de babamı severdi. Bunun için sizden babama iyilikte bulunmam için bana hangi ameli yapmamı tavsiye edersiniz? Ben onu seviyorum ve onun için kabir azabından ve kıyâmet gününün azabından korkuyorum.

Detaylı cevap

Vefâtından sonra babana fayda vermek ve ona iyilikte bulunmak istiyorsan, şu amelleri yaparak ona fayda verebilirsin:

1. Samimi olarak babana duâ etmelisin.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ. رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾
[سورة إبراهيم الآيتان: 40-41]

"Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duâmı kabul et! Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana-babamı ve mü'minleri bağışla!"[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ. ﴿١﴾
[رواه مسلم]

"İnsan öldüğü zaman, amelinin sevabı kesilir. Ancak (hayrın devamlı olması ve faydasının kesilmemesi sebebiyle) şu üç şeyin sevabı kesilmez: Sadaka-i Cârîye (müslümanların yararlanması için bir şeyi Allah rızâsı için vakfetmek gibi), faydalı ilim (insanlara Allah rızâsı için dînî ilimleri öğretmek veya bunun için kitap yazmak gibi), kendisine duâ eden hayırlı evlât (insan vefat ettikten sonra arkasında kendisine rahmet ve mağfiretle duâ eden birisini bıraktığı zaman, o evlâdın duâsı, yabancı bir kimsenin duâsından daha çok kabûle şayandır)."[2]

Yine Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَيَرْفَعُ لِلرَّجُلِ الدَّرَجَةَ، فَيَقُولُ: أَنَّى لِي هَذِهِ؟ فَيَقُولُ: بِدُعَاءِ وَلَدِكَ لَكَ. ﴿١﴾ [رواه الطبراني، وعزاه الهيثمي في مجمع الزوائد للبخاري، ورواه البيهقي في السنن الكبرى]

"Şüphesiz Allah Tebâreke ve Teâlâ kişinin cennetteki derecesini (makamını) yükseltir. Bunun üzerine o (sebebini araştırmak için) sorar:

-Bu bana nereden geldi? (Çünkü bu makama sahip olabilmeyi gerektiren amelleri dünyada yapmamıştım)?

Allah Teâlâ ona şöyle cevap verir:

-Çocuğunun (senin vefatından sonra) sana duâ etmesinden (Allah'tan bağışlanmanı istemiş olmasından) dolaydır."[\[3\]](#)

2. Babanın adına tasadduk etmelisin (sadaka vermelisin).

3. Babanın adına hac ve umre edâ edip sevâbını ona bağışlamalısın. Bu konunun açıklaması, daha önce web sitemizde, (12652) nolu sorunun cevabında geçmişti.

4. Babanın borçlarını ödemelisin.

Nitekim Câbir -Allah ondan râzı olsun-, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emriyle, babası Abdullah b. Harâm'ın borçlarını ödemişti.[\[4\]](#)

Ramazan orucu ile zekâtın edâsı konusunda gelince, evladın bunu yerine getirmesi mümkün değildir. Bir müslüman, bu iki farzı edâ etmekte kusur eder ve ihmalkâr davranırsa, onun günahlarına (sonuçlarına) katlanmak zorundadır. Hiç kimse başkasının yerine onları edâ edemez.

Namaz da bunun gibidir. Dolayısıyla hiç kimse başkasının yerine namaz kılamaz.

Nitekim Rabbimiz Allah -azze ve celle-, müslümana, amelinin karşılığını mutlaka vereceğini, hayır işlemişse, karşılığında hayır, şer işlemişse, karşılığında şer bulacağını bize haber vermiş ve şöyle buyurmuştur:

﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ. وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ [سورة الزلزلة الآيةان: 7-8]

"Kim zerre ağırlığınca hayır işlemişse, onu(n mükâfatını) görür. Kim de zerre ağırlığınca kötülük işlemişse, onu(n cezasını) görür."[\[5\]](#)

Ancak Allah Teâlâ'nın, rahmeti ve lütfu ile kulunun günahlarını bağışlaması bunun dışındadır.

Fakat zekât, borç gibidir. Dolayısıyla zekât, hak edenlerin hakkıdır. Bunun için hayatta iken babanın vermediği zekâtı hesaplayıp onun adına vermelisin. Böyle yapmakla onun azabını hafifletmiş olmasını ümit ederiz.

Babana olan sevginden ve ona iyilikte bulunmak istemenden dolayı Allah Teâlâ'dan seni mükâfatlandırmasını ve babanı affetmesini niyaz ederiz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] İbrahim Sûresi: 40-41

[2] Müslim; hadis no:1631

[3] Taberânî, "Duâ babı", s: 375'te rivâyet etmiş, Heysemî, "Mecmeu'z-Zevâid", c:10,s:234'te Bezzâr'a nisbet etmiş, Beyhakî, "Sünen-i Kübrâ", c:7,s:78'de rivâyet etmiştir. Zehebî, "el-Muhezzeb", c:5,s:2650'de şöyle demiştir: "Hadisin inadı kavîdir." Heysemî şöyle demiştir: "Hadisin râvileri, sahihin râvileri hükmündedir. Ancak Asım b. Behdele'nin hadisi hasendir."

[4] Bu kıssayı Buhârî rivâyet etmiştir. Hadis no: 2781.

[5] Zilzâl Sûresi: 7-8